

opusdei.org

3. V hiši skupnega očeta

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Ko je papež 21. novembra 1965 obiskal Center Elis, se je z vso jasnostjo pokazala ustanoviteljeva vdanost Kristusovemu vikarju, saj nikakor ni mogel skriti svoje očitne ganjenosti zaradi navzočnosti svetega očeta. Čustva so ga izdala in

listi papirja so šelesteli v njegovih drhtečih rokah, medtem ko je bral pozdravne besede. Naslednji dan je poslal zahvalo njegovi svetosti, katere fizična navzočnost v prostorih centra ter ***tako bližnje in toplo doživetje njegove očetovske naklonjenosti*** sta bila vsem v izjemno spodbudo in veselje.^[1]—

Teden dni pozneje je v sebi še vedno hranil ***tako silovite in ganljive vtise s tistega srečnega dogodka***, da je začutil nujno potrebo, da se monsinjorju Angelu Dell'Acqui, namestniku v državnem tajništvu, zahvali za njegov doprinos pri pripravi na obisk.

V bratski zaupnosti vam povem, piše, da v tem času, ko sem imel vzvišeno čast spremljati svetega očeta, čustva v moji notranjosti niti za trenutek niso ponehala. Kot sem že večkrat lahko dejal vaši ekscelenci, sem ubog grešnik, vendar po božji milosti

imam trdno vero in veliko ljubezen do Jezusa Kristusa, do njegove Cerkve in njegovega namestnika. Zato me je prevzela globoka ganjenost, ko sem bil tako blizu sladkega Kristusa na zemlji, in ob tej priložnosti še prav posebej, saj je vsemu temu treba dodati veliko naklonjenost, ki jo čutim do njegove svetosti.

V tistih trenutkih so se moje misli z živim občutkom hvaležnosti vračale k spominu na veliko ljubeznivost, ki mi jo sveti oče izkazuje že vrsto let. Spominjal sem se zlasti tega, da mi je ravno on, takrat še kot msgr. Montini, omogočil to srečo, da me je sveti oče Pij XII. [...] sprejel na avdienci. Prvič sem lahko govoril s papežem!

Globoka ganjenost, ki sem jo občutil ob tistem srečanju, je bila mogoča po njegovi zaslugi, kar sem mu pozneje tudi povedal. In vse to vam

pripovedujem, ker vem, da me bo na ta način vaša ekselenca lahko bolje razumela. Ne boste se čudili, če vam priznam, da čutim veliko, sveto nevoščljivost, ker imate srečo, da pogosto vidite svetega očeta in govorite z njim.^[2]

Komaj je bil koncil zaključen, že so se začele vsakovrstne reforme: na področju cerkvene organizacije, v pastoralih, v liturgiji. Pogosto so to bile reforme *ad experimentum* ali reforme brez potrebne odobritve Svetega sedeža oziroma škofov. Očitno nasprotje med določbami cerkvene oblasti in med prakso, ki se je na ta način pričela širiti v nekaterih skupinah, je privedlo do zmede. Kot je ugotovil Pavel VI., ko je bil še namestnik v državnem tajništvu za časa Pija XII., so do papeža nemudoma prišle slabe novice, nihče pa ni skrbel za to, da bi mu predstavil tudi dobre.^[3] Zato je ustanovitelj izkoristil vsako

priložnost, da bi svetega očeta razveselil ter mu pisno, v živo ali po monsinjorju Dell'Acqui sporočil svojo popolno in sinovsko predanost Petrovemu sedežu. Moral je dati duška svojim čustvom globoke vdanosti do papeža, in kolikor je bilo mogoče, mu je želel biti v tolažbo; da bi sveti oče za trenutek pozabil na prezir, ki ga je bil ponekod deležen; da bi mu prinesel apostolskih novic, ki bi ga razveselile ter pregnale bridkost iz njegovih misli.

Na prošnjo monsinjorja Dell'Acque je ustanovitelj na vatikansko državno tajništvo pošiljal svoja mnenja o različnih zadevah, pri čemer ga je gnala želja po služenju Cerkvi in dušam. V tem gre iskati razlog za tako obilno korespondenco med ustanoviteljem in namestnikom v državnem tajništvu, seveda poleg iskrenega prijateljstva, ki ju je povezovalo.

A tovrsten stik s svetim očetom, h kateremu sodi še nekaj osebnih pisem Pavlu VI., mu ni bil dovolj. Ustanovitelj je hrepenel po srečanju v živo, iz oči v oči, želel je slišati papežev glas, zreti njegovo obličje, začutiti njegovo bližino. Kadar pa je končno dosegel, da so mu odobrili kakšno avdienco, mu je bilo tam tako prijetno, da mu je odmerjeni čas minil, kot bi trenil, in nikakor ni uspel predstaviti vseh za pogovor predvidenih vsebin.

Decembra 1965 je skupna naklada knjige *Pot* že dosegla dva milijona izvodov. Ob tej priložnosti je bila natisnjena posebna bibliofilska izdaja tega dela v španskem jeziku. Izkupiček od prodaje je bil namenjen neki socialni korporativni dejavnosti Opus Dei v Sevilji. Ustanovitelj je želel prvi izvod izročiti papežu, in sicer osebno, v znamenje hvaležnosti Bogu in kot iskren izraz svoje popolne sinovske vdanosti

Kristusovemu namestniku na zemlji.

[4]

Avdiencia, za katero je poskrbel msgr. Dell'Acqua, je bila 25. januarja 1966. Štiri dni pozneje se mu je Jožefmarija za to pisno zahvalil in z njim delil svoje vtise:

Ne morete si predstavljati globokega veselja in silne ganjenosti, ki me prevzame vsakokrat, ko mi je dovoljeno govoriti z njegovo svetostjo. Zahvaljujem se Bogu, da mi je dal ljubezen in veliko spoštovanje do papeža. Nikakor se ne zmorem navaditi na ta srečna srečanja, četudi se takrat vselej počutim zares prijetno, kakor otrok, ki kramlja s svojim očetom. Mislim, da bi mi šele po kakšnem mesecu rednih pogovorov s svetim očetom uspelo nekoliko bolj sproščeno izraziti vse, kar čutim v svoji notranjosti.^[5]

Minilo je poldrugo leto od tistega srečanja s Pavlom VI. in ustanovitelj

je vnovič zaprosil za avdienco s ciljem, da mu osebno izroči nekaj spominskih medalj Centra Elis; v resnici pa, kot sam priznava, je želel ***izkoristiti priložnost in kramljati s svetim očetom izključno o stvareh, ki bi mu bile v tolažbo in veselje.***^[6]—

Papež ga je na avdienci sprejel 15. julija 1967 dopoldne. Še istega dne se je prekipevajoč od veselja v pismu zahvalil za uslužnost in podporo, ki mu jo je pri tem nudil njegov stari prijatelj in novopečeni kardinal Angelo Dell'Acqua. Pero mu je teklo po papirju ter nizalo vrstice, polne svetlobe in radosti:

Kadar me sprejme Kristusov namestnik na zemlji, je to zame vselej nadvse dragocen Gospodov dar, razlog za veliko tolažbo ter silovit zagon za mojo dušo in za apostolsko delo celotnega Opus Dei.^[7]

Nato Jožefmarija omeni spominske medalje, ki jih je podaril papežu in so

bile posvečene njegovemu obisku v Centru Elis leta 1965, zatem pa spregovori o plodovitem apostolskem delu svojih hčera in sinov. Vedel je namreč, koliko so svetemu očetu pomenile dobre novice, kajti ***sredi vsakodnevnih in utesnjujočih skrbi, ki mu jih nalaga njegovo vzvišeno poslanstvo in njegova neutrudna apostolska gorečnost, je to kakor droben žarek veselja.*** Nadalje pravi:

Eminenca, z današnjo čudovito avdienco se čutim poplačanega za številne trenutke trpljenja, ki jih je Gospod v svoji ljubeči previdnosti dopustil in s katerimi sem se boril zadnjih 40 let. In vse to dolgujem vaši eminenci. Lahko se zanesete, da se, prav tako kot vsak dan molim za božjo Cerkev in papeža, dnevno v svojih molitvah spominjam tudi vaše eminence.

Molitev je edino, kar lahko storim. Moje borno služenje Cerkvi ne seže dlje. In kadarkoli razmišljam o svoji omejenosti, čutim v sebi neizmerno trdnost, saj vem in čutim, da vse to dela Bog, ko s svojo oblastjo pošilja moč drobnim ustvarjenim bitjem, kot sem jaz, ki niso nič in nimajo ničesar dati.^[8]

V začetku septembra 1967 se je ustanovitelj mudil v domu duhovnih vaj *Castello di Urio* ob Komskem jezeru na severu Italije, od tam pa se je odpravil na potovanje s ciljem, da obiše nekatere centre Dela in se posveti apostolski širitvi po severnoevropskih deželah. Ob prihodu v Pariz je pisal kardinalu Dell'Acqui in mu ponovno zagotovil, da nenehno moli za zdravje svetega očeta. Anekdota, ki jo tokrat pove kardinalu, zavzema večji del pisma; očitno je dogodek izkoristil z jasnim ciljem, da bi bolniku na ustnice privabil nasmeh.

Ustanovitelj pripoveduje, kako se je med postankom v Avignonu z Álvaroom sprehajal pred papeško palačo, kjer so se jima približali trije krepko pijani možakarji, vojaki tujske legije. Ko so opazili, da sta oblečena v talar, so se spravili nadnju. Morali so biti v stanju razvnetih človekoljubnih in verskih čustev, saj so se v vsi trije v en glas obrnili k Álvarou in ga povprašali o papeževem zdravju: *Parce que nous aimons beaucoup le Pape* [namreč papeža imamo zelo radi], so mu z vso resnostjo pojasnili. Álvaro jih je pomiril in jih spodbudil, naj za svetega očeta molijo. Obljubili so, da bodo to res storili, nato pa majavo odšli svojo pot.

V sklepnih vrsticah pisma kardinala prosi, naj ***bo tako dober ter svetemu očetu sporoči o njegovi molitve in ljubezni polni sinovski vdanosti.***^[9] Ustanoviteljeva ljubezen do papeža je imela globoke teološke

korenine. V njem je videl Kristusovega namestnika in skupnega očeta vseh kristjanov, ne oziraje se na osebne vrline vladajočega papeža, pa naj je bil to Pij XII., Janez XXIII. ali Pavel VI. Vendar je bila ta naklonjenost ne samo teološka, ampak tudi globoko človeška, o čemer priča ustanoviteljevo ravnanje ob bolečih dogodkih, ki jih je moral prestajati v naslednjih letih.

* * *

Od srečanja z legionarji v Avignonu do njegovega povratka v Rim je minil ravno mesec dni; čas, ki ga je ustanovitelj izkoristil za apostolske obiske v različnih državah. Zatem je šel v Španijo, da bi kot veliki kancler Univerze v Navari predsedoval slovesni podelitvi šestih častnih doktoratov in drugemu zasedanju Društva prijateljev Univerze v Navari; 8. oktobra 1967 pa je na

univerzitetnem kampusu daroval sveto mašo, katere se je udeležilo trideset tisoč ljudi iz različnih krajev Španije in drugih držav. Oče je bil izdelan od večtedenskega naprezanja, toda ob pogledu na pastoralno delo si je brž opomogel. Pred seboj je imel množico, ki je po njegovih besedah predstavljala ***veličasten izraz vere in ljubezni do svete Cerkve, pa tudi (čeprav me je sram povedati) naklonjenosti do mene, grešnika, ki ljubi Jezusa Kristusa.***^[10]

Ko se je iz Španije vrnil v Rim, je imel nekaj dni oddiha; pogovoril se je s kardinalom Dell'Acquo, pri katerem je bil deležen ***iskrenega in duhovniškega razumevanja*** problemov, ki so ga skrbeli. To ga je spodbudilo, da je vzel pero in kardinalu bratsko razkril svoje srce. (Kolikokrat se je predtem zgodilo ravno obratno: da je moral ustanovitelj tolažiti in svetovati namestniku v državnem tajništvu!)

Nekoliko je okleval, preden se je lotil pisanja, kajti zadeva ni bila mačji kašelj. Obotavljal se ni iz strahu, da bi bila njegova sodba neutemeljena, saj je imel dokazov več kot dovolj, marveč zato, ker se je poznal. Kadar je moral povedati resnico, je to storil jasno in glasno in marsikdaj preveč naravnost. Zato si je vzel čas za premislek ter pretehtal težo svojih trditev, preden jih je 29. oktobra 1967 prelil na papir:

Oprostite mi, eminenca, za te moje zaupnosti. Jaz sem vselej veder, zadovoljen in vesel. Toda lok ne more biti stalno napet in zato čutim živo potrebo, da nekomu povem o tem trpljenju, ki že mnogo let bremeni mojo dušo. Verjemite mi, eminenca, da ne pretiravam, saj je veliko bolečih dejstev, o katerih molčim.

Sicer pa me vi že dobro poznate. Verjamem, da tudi sveti oče ve, da

govorim nadvse iskreno, brez
grenkobe ali zamere; da želim o
stvareh spregovoriti skrajno jasno in
skrajno ljubeznivo. Kristusova
ljubezen me priganja, da branim to
Božje delo, ki ga je On zaupal mojim
rokam, ter učinkovito, sveto in tiho
apostolsko življenje svojih otrok.^[11]

Iz vsake vrstice pisma veje trpljenje,
ne zaradi novih obrekovanj, ampak
zato, ker je bil tokrat vir zarote neki
svétnik rimske kurije, ki je širil svoje
mnenje, kot da bi to bilo uradno
stališče vatikanskega državnega
tajništva.^[12]

Se vam ne zdi, eminenca, sprašuje v
nadaljevanju, da je že čas, da se – in
nomine Domini – konča to
nesmiselno nasprotovanje, za katero
ni nikakršnega razloga (namreč kaj
smo hudega storili?) in ki bi se mu
prav lahko izognili, saj izvira iz hiše
skupnega očeta?^[13]

Pri svojem razmišljanju je prišel do sklepa, da je bilo nekaj posameznikov, ki niti teoretično niti praktično niso poznali duha in apostolata Opus Dei:

Predstavljam si, da je človeški vzrok tovrstnega ravnanja treba iskati v dejstvu, da ti ljudje ne vedo – ne gre jim v glavo –, kaj je to laik. Ne razumejo, kaj pomeni, da nekdo nesebično dela v služenju Cerкви, ne da bi se je posluževal, ko udejanja sveto svobodo, ki jo na področju svojega delovanja uživa katerikoli laik in ki mu jo podeljuje dejstvo, da je krščen, da je navaden vernik. O laiku imajo takšno predstavo, da ko želijo pokazati svojo ljubezen do njega, nemudoma pomislijo ..., kako bi ga spremenili v diakona.^[14]___

Nato v zaupnem tonu nadaljuje:

Še naprej se bom trudil ljubiti in vsak dan bolje služiti Cerкви. Včeraj, ko sem o tem razmišljal med daritvijo

svete maše, so me oblile sladke in grenke solze. Ko sem bil mlad, so mi pogosto prihajale solze v oči, sedaj pa se mi to že več let ni zgodilo. Ne skrbite, eminenca, vsa ta boleča dejstva, ki sem jih izpostavil, niso ovira za to, da ne bi vedno bolj rasla naša ljubezen do svete Cerkve in do papeža. Kot veste, sem bil pred kratkim na potovanju. Tja nisem šel iskat aplavzov, temveč služiti Cerkvi in reševati duše.^[15]

Naposled kardinalu še omeni, da v molitvenem obrazcu za posvetitev Dela presvetemu Jezusovemu Srcu, ki se letno opravlja na praznik Kristusa Kralja, on sam ter vsi njegovi sinovi in hčere ponavljajo: »Daj nam veliko ljubezen do Cerkve in papeža, ki naj se prenaša v dejanja služenja.«^[16]

* * *

Ko je msgr. Escrivá kardinalu Angelu Dell'Acqui tožil o tej bridkosti, ta že nekaj mesecev ni več vršil svoje

nekdanje službe; položaj namestnika v državnem tajništvu za splošne zadeve je namreč prepustil svojemu nasledniku, msgr. Givanniju Benelliju.^[17] Novi namestnik je bil v preteklosti svetovalec nunciature v Madridu, 11. septembra 1966 je prejel škofovsko posvečenje, bil imenovan za apostolskega pronuncija v Senegalu in apostolskega odposlanca za Zahodno Afriko, zatem pa so ga v juniju 1967 poklicali v Rim, na državno tajništvo.

[18]

—

Odhod Dell'Acque in nastop Benellija je za ustanovitelja in za zgodovino Dela pomenila nekaj več kot zgolj zamenjavo igralcev. Spremenilo se je tudi prizorišče, saj so stopili v veljavo novi postopki in nova politika. Kar zadeva Delo, se je vzdušje na nekaterih področjih polagoma ohladilo. Predvsem je izginil komunikacijski kanal, vzpostavljen v času Dell'Acque, tako da novice o

Opus Dei sedaj niso več tako zlahka priskele do papeževih ušes. Prihajalo je do zakasnitev na strani rimske kurije pri postopku vzpostavitve teološke fakultete na Univerzi v Pamploni, kot smo že opisali.

Meseci so tekli in ustanovitelj je čutil notranjo nujo, da bi papežu v živo spregovoril o apostolskem delu, ki so ga vršili člani Opus Dei, in o nadaljnjih korakih za rešitev institucionalnega vprašanja. Medtem je svetemu očetu redno pošiljal sporočila o svoji **sinovski in neizpodbitni vdanosti Petrovemu sedežu** ter o gorečih molitvah svojih sinov in hčera.^[19] Ker mu nihče ni dal priložnosti za srečanje s papežem, je decembra 1968 sklenil za to zaprositi s pomočjo prefekta apostolske palače. A tedni so minevali brez kakršnekoli vesti o možnosti papeške avdience. Naposled se je 24. februarja 1969 pisno obrnil na msgr. Benellija ter ga zaprosil, naj mu

pomaga doseči avdienco pri svetem očetu. Dopisu je bilo priloženo pismo za Pavla VI., v katerem je msgr. Escrivá izpostavil svojo nezadržno potrebo po tem, da bi papežu izkazal globoko spoštovanje in hvaležnost, ki jo je čutil do njega.^[20]___

Čez teden dni je prejel papeževo lastnoročno pismo, v katerem je bilo izraženo priznanje in očetovska zahvala za izkazano vdanost in za tolažbo, ki so mu jo vlile dobre novice o apostolskem delu Opus Dei.^[21]___ O zaprošeni avdienci pa niti besedice.

Šele spomladi 1969 je ugotovil, da je bila vzpostavljena neka posebna komisija, katere cilj je bil reformirati Statut Opus Dei. O tem, kako se je ustanovitelj s previdnim in naglim ukrepanjem uspel izogniti tisti nevarnosti, smo že govorili. Toda pri nekaterih osebnostih rimske kurije ukinitvev te posebne komisije ni

prinesla ugodnejšega stališča do Opus Dei. Zastoji pri uradnih postopkih so se nadaljevali, kar je bilo očitno znamenje, da takrat ni bil primeren trenutek za ponovno odpiranje katerekoli zadeve, ki bi bila povezana z institucionalnim vprašanjem.

Žal to niso bili osamljeni dogodki. Na podlagi opazk nekaterih uglednih cerkvenih dostojanstvenikov je msgr. Escrivá spoznal, da je okoli njega, ne da bi bil o tem obveščen sveti oče, nastajala praznina in ga obdala s sovražnim obročem.^[22]

Uradna nemilost je zadela tudi tiste, ki so se opredelili kot ustanoviteljevi prijatelji. Tem in še mnogim drugim je bil za njihovo lojalnost hvaležen iz vsega srca. Dne 27. aprila 1970 je pisal kardinalu Dell'Acqui:

Silno sem se razveselil, ko sem videl, da vam je Bog še enkrat naklonil milost za globoko razumevanje

našega duha; in kot bistveno sestavino tega duha tudi ljubezen in nenehno zvestobo sveti Cerkvi in papežu ter apostolsko hrepenenje, da bi prinašali Kristusa vsem dušam. To vaše ljubeznivo razumevanje nam je bilo in nam je v veliko spodbudo in uteho, da bi vsak dan bolj ljubili našo mater Cerkev in Kristusovega namestnika na zemlji.

Globoko me je ganila vaša srčnost, s katero vsako priložnost izkoristite za širjenje resnice o našem Delu, za kar sem vam neizmerno hvaležen. S tem vršite veliko služenje za Cerkev, toda – prav je, da to povem – v sedanjih okoliščinah je to služenje tudi junaško.^[23]

So bile okoliščine res tako tvegane, da si je kardinalova lojalnost zaslužila oznako junaštva? Zdi se neverjetno, a dejstva govorijo. Stvar je gotovo bila resna, ko je ustanovitelj po Španiji in Portugalski

romal od enega Marijinega svetišča do drugega, da bi iz nebes izprosil pomoč.

Le nekaj dni po tem, ko je bilo napisano zgornje pismo, je Bog – kot smo že povedali – ustanoviteljevi duši dal zaslišati spodbudne besede: *Si Deus nobiscum, quis contra nos?* Če je Bog z nami, kdo je zoper nas? In 6. avgusta 1970 je sledil še en bodrilen izrek: *Clama, ne cesses!* Kliči brez prestanka!

Ko je bil Dell'Acqua imenovan za rimskega kardinala vikarja, se je ustanovitelj podvizal in mu čestital. Želel bi se srečati z njim, vendar mu v pismu 10. novembra 1970 mora priznati: ***V sedanjih okoliščinah bi moja navzočnost v vašem lateranskem uradu na neki način lahko pomenila oziroma privedla do težav za vašo eminenco.***^[24]

Sicer pa je zaradi svoje velike ljubezni do Cerkve in v želji, da bi

svetemu očetu prihranil neprijetne novice, raje molčal, kakor je molčal že skoraj štirideset let.^[25]

Prostovoljno si je naložil pravilo tišine, vendar ni zapadel v brezplodno nedejavnost. Molil je in delal za apostolsko izobraževanje duš:

Kar zadeva mene, piše kardinalu, nadaljujem z molitvijo in z delom, predvsem pa s pisanjem. Kot namreč dobro veste, Escrivá de Balaguer že vrsto let iz ljubezni do Cerkve in duš dosledno molči ... toda Escrivá piše!

[26]

* * *

Odkar je poleti 1967 v državnem tajništvu prišlo do sprememb, se ustanovitelj ni več srečal s papežem. Njegove prošnje za avdienco niso prišle do ušes Pavla VI. Nekdo je v Rimu razširil govornice, da Opus Dei ne uživa naklonjenosti Svetega sedeža. Čista laž. Toda ta izmišljotina

je nekatere posameznike podžgala k nezaupanju do Escrivája in njegovega Dela.^[27]_____

V takšnih okoliščinah je prejel pismo kardinala Jeana Villota, označeno s 25. januarjem 1971. V njem je bila podana zahteva, da naj državnemu tajništvu sporoči imena vseh članov Opus Dei, ki so delali v rimski kuriji. Tačas je ustanovitelj že vedel, da je nekaj njegovih prijateljev kardinalov dobilo zanje precej osupljivo navodilo, o čemer so mu tudi povedali; rečeno jim je namreč bilo, naj na noben cerkveni položaj ne imenujejo članov Opus Dei. Povod za ostro zahtevo kardinala Villota, sporočeno brez kakršnihkoli pojasnil, so bržčas bili obrekljivi glasovi, ki so jih nekateri neodgovorneži razširili naokrog. Opus Dei, tako se je govorilo, poskuša nadzorovati vodenje Cerkve. Bilo je očitno, da se je razbesnel lov na čarovnice.^[28]_____

(Morda je Gospod dopustil, da je pritisk tretjih oseb vzbudil kardinalovo gorečnost za služenje Cerкви. In če na vse to pogledamo od zgoraj, so ti boleči trki v človeških zadevah sredstvo, ki ga Bog občasno uporablja zato, da bi še bolj zgladil duše svojih svetih.)

Jožefmarija je kardinalu Villotu v odgovor poslal skrbno sestavljeno pismo z uvodom, jedrom in zaključkom. V vljudno in spoštljivo zapisanih začetnih vrsticah pravi takole:

Rim, 2. februar 1971

Prejel sem vaše cenjeno pismo z dne 25. januarja. Rade volje vam nemudoma ustrežem in odgovorim na vašo prošnjo, četudi gre za podatke, s katerimi Sveti sedež razpolaga že dolgo časa.

Dejansko so vsi člani Opus Dei, ki trenutno delajo v rimski kuriji – in so

kot takšni dobro poznani, saj tako kot katerikoli drug član Dela nikdar ne skrivajo svoje pripadnosti našemu združenju –, nastopili službo na izrecno prošnjo samega Svetega sedeža, ki je bil torej o njihovi pripadnosti Delu obveščen pred njihovim imenovanjem.^[29]

Zatem sledijo zahtevani podatki: ime vsakega izmed članov, funkcija, ki jo opravlja, kardinal, ki je zaprosil za posameznikov vstop v rimsko kurijo, itd. Seznam je bil kratek.^[30] Skupno so stalno službo imeli štirje, občasno pa so še štirje ali pet drugih delali kot svetovalci različnih kongregacij ali komisij.

Naposled v sklepnih mislih namigne na obstoj naklepa, ki naj bi ga zasnovalo nekaj nasprotnikov Opus Dei:

V prepričanju, da sem izčrpno odgovoril na prošnjo vaše eminence, sem vam popolnoma na razpolago za

kakršnakoli nadaljnja pojasnila. Ob vsem tem pa menim, da kaj takega ne bo potrebno, kajti tako člani Opus Dei kot korporativne apostolske dejavnosti, ki jih opravljajo v blagor Cerkve in duš, so vsepovsod in vsem dobro znane. In ker tovrstne zahteve v splošnem niso običajne, si bom, ko se mi ponudi prilika za srečanje z vašo eminenco, dovolil, da vam povem kakšno anekdoto, ki utegne pojasniti, od kod lahko takšna zahteva izvira.^[31]

Pred temi dogodki je kardinal Villot do Opus Dei vselej kazal simpatijo in naklonjenost.^[32] Podoben primer je bil msgr. Benelli, ki je v času svojega službovanja v Španiji, Franciji in Senegalu z ustanoviteljem gojil pristrčno prijateljstvo.^[33] Ko pa sta nastopila službo v državnem tajništvu, sta se oba prav kmalu začela obnašati precej hladno ter od pristrčnosti prešla k določeni nezaupljivosti. Jožefmarija je pri

stikih ostal miren, brez zamere do kogarkoli, in molil za tiste, ki so mu povzročali nevšečnosti. Skušal je ugotoviti razloge za nenavadno vedenje obeh dostojanstvenikov in bil pripravljen popraviti svojo napako, če bi bila krivda na njegovi strani. Vse zaman. Iskal je dialog in trčil ob molk.

Lahko si predstavljamo, da so bili razlogi za tisto negativno mnenje o Opus Dei mnogoteri in različni. To je bilo obdobje pokoncilskega kipenja in doktrinalnih napetosti. Ni presenetljivo, da so trdnost načel, ki jih je oznanjal ustanovitelj, rast apostolskih dejavnosti Dela in drugačen pogled na poslanstvo krščanskega laika v Cerkvi ponekod razumeli kot nesprejemljiv teološki nazor o zgodovini človeštva.^[34] Gotovo pa je treba srž problema iskati drugje, če želimo razumeti razlog za tako nenadno spremembo. Ključno je morda dejstvo, da je msgr.

Benelli – gotovo v želji po služenju Cerкви – menil, da mora ukrepati v razmerah španske politike, ki se je menda nahajala v prehodnem in za Cerkev kočljivem obdobju.^[35] To vprašanje – o svobodi laikov v časnih zadevah – je že v preteklosti ustanovitelju povzročalo obilo nerazumevanja in nevšečnosti. Zdi se, da je to najbolj logična domneva za pojasnitev spremembe v obnašanju msgr. Benellija, ki msgr. Escriváju nikdar ni povedal o razlogu svojega ravnanja.^[36]

(Čez čas je njegova sumničavost do Opus Dei izginila in je, prav nasprotno, vzniknila iskrena naklonjenost, o kateri pričajo dejstva. Kakor hitro je izvedel za Jožefmarijevo smrt, je vidno ganjen prišel molit ob njegovih posmrtnih ostankih. In ko je bil že firenški nadškof in kardinal, je 3. 5. 1979 svetega očeta pisno zaprosil, naj se začne postopek beatifikacije msgr.

Escrivája. Na postopku ni mogel pričati, ker ga ni dočakal na tem svetu, toda v omenjenem pismu je dejal: »Ustanovitelja hranim v svojem spominu kot moža kreposti, ki ga žene velika ljubezen do Cerkve. Vselej se mi je zdel nadvse odločen v prizadevanju za blagor Cerkve in duš; izkazoval je veliko zvestobo pri uresničevanju napotkov Svetega sedeža, do katerega je čutil brezpogojno vdanost.« Pisanje je sklenil z besedami: »Ko razmišljam o teh dejstvih, menim, da bi bilo dobro presoditi o možnosti, da se lik msgr. Escrivája predlaga kot vzor krščanskih kreposti za duhovnike in laike, ter začeti s postopkom njegove beatifikacije.«^[37]

Dolga leta je trajala gonja in predsodki nekaterih posameznikov rimske kurije. Zasejano je bilo nezaupanje. Razvoj apostolskega dela je bil otežen. Ustanovitelja so skušali ponižati.^[38] Jeseni 1972 je

sledil še en žalosten dogodek. Ko se je ustanovitelj vrnil z dvomesečne kateheze po Španiji in Portugalski, ga je čakalo »strogo zaupno« pismo, datirano s 30. oktobrom 1972. Poslal ga je kardinal Villot. Od ustanovitelja je zahteval, naj poda »izrecno zagotovilo«, da niti Posebno pravo niti praksa Opus Dei »ne vključujeta obveznosti ali navade, da bi člani svojim predstojnikom ali drugim pristojnim osebam razkrivali zadeve, s katerimi so bili seznanjeni pri svojem služenju Cerkvi oziroma Svetemu sedežu na splošno«^[39] in še posebej nekaterim organom cerkvene oblasti.

Pri priči mu je ustanovitelj odpisal, da ***niti pravo niti praksa Opus Dei nikoli, niti posredno niti neposredno, ne vodita do kršitev službene tajnosti. Obenem bi želel izkoristiti to priliko in povedati, da duh in življenje Opus Dei, ravno***

nasprotno, spodbujata povsem drugačen slog ravnanja.[40]

Kardinalova zahteva se je dotikala nič manj kot vprašanja duhovnikove časti, področja, ki ga je Jožefmarija tako skrbno negoval vse od svojega posvečenja; in zdelo se je, da namerno pušča odprto špranjo dvoma. Ustanovitelj je odločno skočil pokonci, četudi je njegov odgovor veder, nadnaraven in poln krotkosti. Upoštevajoč iskrenost njegovega značaja je bilo pričakovati, da si bo v naslednjih odstavkih dal duška:

Ne morem vam prikrivati, pravi kardinalu, da je ton vprašanja v moji duši vzbudil čustvo presenečenja in razumljive bolečine, ki izvira – verjemite mi – izključno iz moje velike ljubezni do Cerkve, kateri že toliko let posvečam svoje življenje (in menim, da ne zaman). Izvira tudi iz moje trdne gotovosti o dobrem duhu, s katerim ji vsepovsod služijo moji

otroci, pogosto tudi v težkih in človeško neprijetnih okoliščinah. Kljub temu vam lahko istočasno zagotovim, da mi je Gospod, zvesta opora moji šibkosti, nemudoma pomagal povzdigniti duha, tudi s spominom na to, kar je namen moje prošnje.

Takoj zatem pa doda:

Hvaležen bi vam bil, eminenca, če bi bili pripravljene Svetemu očetu sporočiti, da sem se včeraj vrnil z dolgega dvomesečnega potovanja. Dnevno, po več ur vsak dan, nisem počel drugega, kot da sem na tisoče ljudem vseh družbenih položajev pridigal o potrebi, ki je danes bolj pereča kot kdajkoli prej, da v svojem srcu okrepijo in pomnožijo ljubezen do Cerkve in do papeža, ki je kot naslednik sv. Petra temelj in varuh edinosti in resnice. Na ta način preprosto nadaljujem s tem, kar z božjo pomočjo delam že od leta 1925,

ko sem prejel duhovniško
posvečenje.^[41]

* * *

Čez čas je sovražni obroč polagoma
popustil. In 25. junija 1973 je bila
ustanovitelju končno odobrena
avdienza pri Pavlu VI., zadnja v
njegovem življenju. Sveti oče ga je
pristrčno pozdravil. Od njunega
zadnjega srečanja je minilo že pet let.

– Zakaj me ne obiščete pogosteje? je
potožil papež.

Zavladala je nenadna tišina, ki jo je
ustanovitelj brž pretrgal s
pripovedovanjem, kako se je Delo v
teh letih razvijalo po vsem svetu.
Pavel VI. ga je od časa do časa
prekinil, ga občudujoče pogledal in
vzkliknil:

– Vi ste svetnik.

***– Ne, ne. Vaša svetost me ne pozna.
Sem le ubog grešnik.***

– Ne, ne. Vi ste svetnik, je vztrajal papež. V zadregi je ustanovitelj sramežljivo preusmeril pohvalo proč od sebe:

– Na zemlji je svet samo eden: sveti oče.^[42]

Glede sluha njegove svetosti so enako kot papež čutili tudi drugi, ki so ga poznali: kardinali, škofje in prelati; nunciji in svetovalci; ljudje iz kurije in administrativni uslužbenci; teologi in kanonisti.^[43] Kajti čeprav njegova trdna drža pri nekaterih ni bila vedno deležna razumevanja, to ni bila ovira. Njegovi nasprotniki sami so ga prvi spoštovali in cenili ter ga šteli za božjega moža, za svetega človeka.^[44] Bil je močnega značaja, vendar istočasno prijeten in sprejemajoč; nekdo, h kateremu so ljudje prihajali, da bi ga prosili za nasvet ali da bi pri njem našli

tolažbo. Do vseh je bil ljubezniv in prijazen, do visokih cerkvenih dostojanstvenikov in do njihovih podrejenih.

Papež je bil v njegovih očeh »skupni oče«, Vatikan pa »hiša skupnega očeta, in ne nekakšna brezimna administrativna centrala«. ^[45] Vse življenje je bil velik zagovornik rimske kurije. ***V njej, tako je pravil, se skriva veliko dela, veliko žrtev, veliko svetosti, ki za večino ljudi ostane neopažena.*** ^[46]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

^[1] Prim. Pismo, EF-651122-1.

^[2] Pismo, EF-651130-1.

[3] Msgr. Álvaro del Portillo pripoveduje, da mu je msgr. Montini, bodoči Pavel VI., povedal, kako zelo je bil sveti oče Pij XII. vesel, ko je izvedel, da mu ustanovitelj prinaša dobre novice. »Tukaj poslušamo samo o trpljenju in tegobah,« mu je pojasnil (Álvaro del Portillo, *Entrevista sobre el Fundador del Opus Dei*; ur. Cesare Cavalleri, Madrid 1993, str. 16).

Takšna je bila ustanoviteljeva drža tudi do drugih papežev v težkih letih za Cerkev, zlasti v času Pavla VI. Na papeške avdience ni prihajal z namenom, da bi tarnal in si otrl solze, marveč prav nasprotno, da bi ga spodbudil in mu z dobrimi novicami vlil poguma.

[4] Prim. Pismo msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-660125-1.

[5] Pismo msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-660129-1.

[6] Pismo msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-670708-1. Za avdienco je uradno zaprosil Álvaro del Portillo.

[7] Pismo, EF-670715-1. »Vse, kar je prišlo od njega (od papeža), je spoštoval, kakor da bi prišlo od samega Kristusa« (Ignacio Celaya Urrutia, *Sum.* 5938).

[8] Pismo msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-670715-1.

[9] Pismo iz Pariza msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-670914-1.

[10] Pismo msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-671016-2. Pridiga, ki jo je imel pri tej maši (8. 10. 1967), je objavljena v knjigi *Pogovori* pod naslovom *Strastno ljubiti svet*. Ob tisti priložnosti je med drugim dejal: ***Bog [vas] kliče, da mu služite v in preko družbenih, materialnih, časnih dejavnosti človeškega življenja: v laboratoriju, v operacijski sobi v bolnišnici, v***

vojašnici, na univerzi, v tovarni, v delavnici, na polju, ob družinskem ognjišču ter na vsem neizmernem obzorju dela nas Bog čaka vsak dan. Dobro si zapomnite: v najbolj običajnih situacijah je skrito nekaj svetega, božjega, kar mora vsak izmed vas odkriti. Tistim študentom in delavcem, ki so v tridesetih letih prihajali k meni, sem pogosto govoril, da morajo znati materializirati duhovno življenje. [...]

Ni druge poti, otroci moji: ali bomo znali najti Gospoda v svojem običajnem življenju ali pa ga ne bomo našli nikdar (Pogovori, št. 114).

^[11] Pismo, EF-671029-1.

^[12] Kot pravi ustanovitelj v pismu, je to počel msgr. Sotero Sanz, ki je že večkrat prej napadal Delo. V pismu omenjeni dogodek se je zgodil, ko sta se pred nedavnim srečala msgr.

Sotero Sanz in španski minister za javna dela Federico Silva Muñoz. Msgr. Sotero je ministru dejal, da imajo na državnem tajništvu o njem zelo dobro mnenje, razen glede tega, da je član Opus Dei. Minister mu je pojasnil, da ni član Opus Dei. Šokiran in ogorčen nad takšnim odnosom do dobrih katolikov, ki služijo Cerkvi, je o tem povedal svojim prijateljem iz Dela.

Ko je bil msgr. Sotero Sanz apostolski nuncij v Čilu, od 1970 do 1977, je nadvse plemenito priznal prenačelnost svojih trditev ter svoje mnenje popravil. In ko je oče leta 1974 obiskal Čile, je vztrajal pri tem, da želi ustanovitelja osebno prositi za odpuščanje, ta pa ga je ljubeznivo prekinil, rekoč: ***Predragi Sotero, pozabiva vse, kar je bilo!*** (prim. *prav tam*, op. 1).

[13] Pismo, EF-671029-1.

[14] *Prav tam.*

[15] *Prav tam.*

[16] PR vol. XVII, *Documenta* Vol. II, Opus Dei (*Consagraciones*), str. 12.

[17] Prim. Pismi msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-670529-1 in EF-680113-1.

[18] Msgr. Giovanni Benelli je bil namestnik v državnem tajništvu za splošne zadeve, dokler ni bil 3. 6. 1977 imenovan za nadškofa Firenc in povišan v kardinala na konzistoriju dne 27. 6. 1977. Umrl je 26. 10. 1982. Kakor hitro je ustanovitelj izvedel za uradno novico o njegovem imenovanju na položaj v državnem tajništvu, mu je v pismu izrazil svoje veselje zaradi zaupanja, ki mu ga je izkazal sveti oče; obljubil je, da ga obišče, da bi mu **osebno še enkrat izkazal svoje spoštovanje in prijateljstvo** (Pismo msgr. Giovanniju Benelliju, EF-670701-4). Glede predhodne korespondence z

msgr. Benellijem: Pismo, EF-660831-1
in EF-661115-1.

[19] Prim. Pismo Pavlu VI.,
EF-680712-2.

[20] Pismo msgr. Giovanniju Benelliju,
EF-690224-2; in Pismo Pavlu VI.,
EF-690224-1.

[21] Prim. Pismo Pavla VI.
ustanovitelju Opus Dei, 26. 2. 1969,
RHF, D-15106. Naslednje
ustanoviteljevo pismo Pavlu VI. je
božično voščilo, s katerim v lastnem
imenu in v imenu celotnega Dela
papežu izroča molitve in sinovska
čustva edinosti z osebo svetega očeta
(prim. EF-691215-3).

[22] O tem, kako se je spletla ta mreža
sumničavosti in nerazumevanja:
Álvaro del Portillo, *Sum.* 803; prim.
tudi Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.*
4699.

[23] Pismo, EF-700427-2.

[24] Pismo, EF-701110-1. Prim. Pismo, EF-701114-1.

[25] Prim. Pismo msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-671029-1. Raje bi pretrpel karkoli, kot pa da bi svetemu očetu povzročil drobno neprijetnost, kajti »papeževo trpljenje je zanj pomenilo pravo agonijo« (Giacomo Barabino, *Sum.* 4528).

[26] Pismo msgr. Angelu Dell'Acqui, EF-701110-1. V izvirniku je besedna igra: *Escrivá escribe*.

[27] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 1174 in 805.

[28] Prim. *prav tam*, *Sum.* 805.

[29] Pismo, EF-710202-1. Ustanovitelj govori o *združenju* zaradi cerkvenopravne oblike, ki jo je Delo imelo v tistem času.

^[30] Verniki Opus Dei z uradnim imenovanjem so bili: msgr. Salvador Canals Navarrete, pravnik Antonio Fraile González (za čigar vstop je zaprosil kardinal Adeodato Giovanni Piazza), duhovnik Julián Herranz Casado (v službo ga je osebno poklical kardinal Pietro Ciriaci) in duhovnik Julio Atienza González, tajnik kardinala Ildebranda Antoniuttija (na prošnjo tega kardinala je vstopil v kurijo kot nižji uradnik); prim. *prav tam*.

^[31] *Prav tam*.

^[32] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 802.

^[33] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2375.

^[34] Prim. Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.* 4702.

^[35] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 802.

[36] Msgr. Álvaro del Portillo pripoveduje, da je tedanji španski veleposlanik pri Svetem sedežu, Antonio Garrigues Díaz-Cañabate, ki je bil seznanjen s stališčem msgr. Giovannija Benellija in je želel razjasniti njegovo razpoloženje do ustanovitelja Opus Dei, oba povabil na kosilo. Med pogovorom je ustanovitelj povsem naravno prosil namestnika v državnem tajništvu, naj mu pove, če je zagrešil kakšno napako ali če je ravnal krivično, saj bi v tem primeru na licu mesta popravil svojo zmoto; njegova edina želja je bila služiti Cerkvi.

Msgr. Benelli je odgovoril, da o tem nima ničesar povedati. In ustanovitelj mu je mirne vesti, kot nekdo, ki do nikogar ne hrani zamere, preprosto odvrnil: ***In torej, monsinjor, zakaj nas trpinčite?***

Benelli ni odprl ust. Vendar pa je pozneje, pripoveduje Álvaro del

Portillo, sčasoma spremenil svoje ravnanje in ponovno pokazal svoje dobro mnenje o Opus Dei. Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 806; prim. tudi: Julián Herranz Casado, *Sum.* 4040; in Francesco Angelicchio, PR, str. 337.

[³⁷] Pismo msgr. Giovannija Benellija s prošnjo za začetek postopka, 3. 5. 1979, RHF, D-30805. Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 806. Msgr. Benelli je poskrbel za to, da je bil ob smrti ustanovitelja Opus Dei objavljen članek v časopisu *L'Osservatore Romano*.

[³⁸] »Spominjam se,« pričuje msgr. Javier Echevarría, »da smo od vikariata prejeli zahtevo, da podamo informacijo o datumu vzpostavitve nekega centra Dela, saj so na državnem tajništvu hoteli razpolagati tudi z najmanjšimi podrobnostmi. S tem so dali vedeti, da je vse predmet obravnave, kakor

da tista odobritev za vzpostavitev centra ne bi bila dokončna« (*Sum.* 2376).

[39] Državno tajništvo, št. dopisa: 208080, 30. 10. 1972.

[40] Pismo monsinjorju Jeanu Villotu, EF-721201-2.

[41] *Prav tam.*

[42] Álvaro del Portillo, *Entrevista ...*, *op. cit.*, str. 20; prim. tudi Álvaro del Portillo, *Sum.* 787. Msgr. Javier Echevarría poroča, kot je pozneje slišal od ustanovitelja, da mu je ta odgovor kar sam od sebe prišel na ustnice – tolikšna je bila njegova sinovska vdanost papežu (prim. *Sum.* 2363).

[43] Silno dolg seznam bi nastal, če bi hoteli popisati njegove vezi s cerkvenimi dostojanstveniki: začenši s stotinami španskih duhovnikov, s katerimi je gojil stike v prvih letih

Dela, pa do visokih dostojanstvenikov rimske kurije, s katerimi se je začel srečevati leta 1946. Govorili smo že o njegovih prijateljskih odnosih s papeži: s Pijem XII., Janezom XXIII. in Pavlom VI.; ne pa toliko o prelatih, škofih, nuncijih, drugih dostojanstvenikih in redovnikih po državah, v katerih se je širil Opus Dei. Občudovanja vredno je ne le neizmerno število duhovniških duš, ki so prihajale k njemu, temveč tudi široka paleta njihovih služb in ravní. Če se omejimo samo na kardinale rimske kurije in omenimo zgolj italijanske, dobimo že obsežen seznam njegovih prijateljstev, od katerih so bila mnoga zelo globoka (prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 795–798). Pogoste in prisrčne stike je ustanovitelj imel s kardinali: Dell’Acqua, Larraona, Palazzini, Pizzardo, Antoniutti, Parente, Marella, Ottaviani, Baggio, Traglia, Pignedoli, Marchetti-Selvaggiani, Violardo, Lavitrano,

Tedeschini, Tardini, Piazza, Schuster, Cento, Mimmi, Siri, Ciriaci, Agagnanian idr. Prim. Julián Herranz Casado, *Sum.* 3925; Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.* 4698; José Luis Múzquiz de Miguel, *Sum.* 5815; Fernando Valenciano Polack, *Sum.* 7111.

[44] Ta ugotovitev velja tudi v primeru msgr. Benellija. Prim. Pisma msgr. Giovanniju Benelliju: iz Lime, EF-740727-1; iz Quita, EF-740814-1; iz Caracasa, EF-740830-1 in EF-750210-1.

[45] Álvaro del Portillo, *Sum.* 1170.

[46] Javier Echevarría, *Sum.* 2372.

Ni običajno, da bi kdorkoli pel hvalospeve uradniškemu delu v rimski kuriji. Msgr. Escrivá to stori v enem izmed pisem, v katerem svojim sinovom in hčeram spregovori o skritem delu pravcate legije svetih in učenih dostojanstvenikov: **Ponižno**

so služili Cerkvi in njihovo služenje jim ni prinašalo osebnih gmotnih prednosti. Niso si želeli časti, ampak so se velikodušno predajali svojemu duhovnemu delu, ne da bi pričakovali kakršnokoli pohvalo. Človek se srčno razveseli, ko pomisli na skrito junaštvo številnih – premnogih – svetih duš, ki so z dobrim naukom in trdno zvestobo Apostolskemu sedežu iztrošile svoje življenje za božjo Cerkev [...]. Poglejte, kako delajo. Živeli so v uboštvu in v uboštvu umrli. Ukazovali so z milino in srčnostjo. Vsakogar so poslušali, za vsakogar so poskrbeli, pri čemer so se odločali po pravici ter se posvetovali z učenimi in poštenimi ljudmi (Pismo 15. 8. 1964, št. 73).

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/3-v-hisi-skupnega-oceta/](https://opusdei.org/sl-si/article/3-v-hisi-skupnega-oceta/) (21.
Jan. 2026)